Norsk studentorganisasjon

Møllergata 39 / 0179 Oslo
Tlf: 22 04 49 70
E-post: nso@student.no
www.student.no

Høringssvar fra Norsk studentorganisasjon

Forslag til ny forskrift om tilfluktssteder

Justis- og beredskapsdepartementet 15.10.2026

Kontakt Norsk studentorganisasjon

Elisabeth Evelyn Gjedrem (velferds- og likestillingsansvarlig), 982 25 997, velferd@student.no
Stian Celius (politisk rådgiver), 976 30 612, stian@student.no

Norsk studentorganisasjon

Forslag til ny forskrift om tilfluktssteder

Norsk studentorganisasjon (NSO) takker for muligheten til å komme med innspill til Justis- og beredskapsdepartementet på forslag til ny forskrift om tilfluktssteder. NSO representerer over 270 000 studenter ved høyere norske utdanningsinstitusjoner.

NSO deler departementets syn på at det bør utvikles en helhetlig plan for å beskytte sivilbefolkningen i en krigssituasjon, hvor tilfluktssteder er ett av flere tiltak. I en større krise mener vi at universitets- og høyskolesektoren har oppgaver som både er samfunnskritiske og tillegg skal kunne levere på samfunnsoppdraget med å kunne gi allmenheten generell tilgang på høyere utdanning og forskning.

Generell kommentar:
Siden den kalde krigen har antallet norske studenter tredoblet seg. I tillegg er studentmassen blitt mer internasjonal, mangfoldig og geografisk spredt. Studenter disponerer mer tid utenfor campusområder, og gjennomfører undervisning og yrkesløp svært ulikt fra 1980-og 1990-tallet, da de siste tilfluktsstedene ble etablert. Disse og flere nye trender må fanges inn i de nye beredskapsplanene som utvikles lokalt og nasjonalt i utdanningssektoren.

NSO vil understreke viktigheten at alle kommuner og beredskapsaktører fortsetter arbeidet med generell beredskapsplanlegging, der alle studenter inkluderes. Kunnskapsdepartementet må følge videre opp med arbeidet ovenfor hver enkelt utdanningsinstitusjon eller andre samfunnsaktører som skal ivareta studentenes sikkerhet og beredskap, helt uavhengig av studiested (vertskapskommune) eller folkeregistrert bostedskommune (hjemkommune).

For studentene er det viktig med tilgang til tilfluktsrom nært undervisningstilbudet. I tillegg har studenter et generelt behov for offentlige tilfluktsrom, når de er på farten. Dette er særlig viktig i kommuner med høy tetthet av studentboliger/utleieboliger, offentlige- eller frivillige velferdstilbud, bibliotek/lesesaler eller ved kollektivknutepunkt. Studenter bruker også mer tid ute i arbeidslivet, gjerne i typiske handelsområder, rundt kultur- eller tjenestenæringer. Typiske utfordringer kan være mangel på transport under evakuering, egenberedskap på trang hybel eller avstand til pårørende. At alle videregående elever skal lære å stå i ulike beredskapskriser, mener NSO gir et godt grunnlag å bygge videre på for unge voksne som videre skal inn i høyere utdanning.

Norsk studentorganisasjon

Om forslaget til ny forskrift

NSO støtter forslaget om at utsatte kommuner skal ha en plikt til å utrede planer for tilfluktssteder. Dette da flertallet av norske studenter tilhører en institusjon i eller rundt kommunene med sentraliseringsklasse 1 og 2.

NSO mener videre at kommuner, sivilforsvar, Kunnskapsdepartementet, samskipnadene og utdanningsinstitusjonene må prioritere tilfluktssteder i områder der det er høy fare for kamphandlinger eller luftangrep. De fleste høyskoler eller universiteter ligger i større arbeidsregioner med svært viktige offentlige eller private aktører eller strategiske mål. Noen ligger også tett tilknyttet forsvarets tjenestesteder eller kritisk infrastruktur som nasjonale transportkorridorer. Eksempler på slike regioner kan være Alta, Bodø, Harstad, Hamar, Kristiansand, Ålesund og Haugesund. Disse vil ligge i områder utenfor sentraliseringsklasse 1 og 2.

Om tilfluktsrommene på campus kan det være et generelt behov for tydelige avklaringer og informasjon på om de er offentlige for allmenheten eller private forbeholdt institusjonen, eventuelt om de er hybrider. NSO mener at de private tilfluktsrommene på alle utdanningsinstitusjoner skal sikre at undervisningstilbudet og studietiden kan opprettholdes som normalt for alle studentene, og at disse må følges opp av myndighetene gjennom nyetableringer, strengere tilsyn, pålegg og oppgraderinger.

Det er viktig at det stilles krav om tilstrekkelig formidling av informasjon i kommunenes tiltaksplaner. Studenter flytter ofte fra hjemkommunene sine for å studere. Dersom det ikke er tilstrekkelig informert om nærmeste tilfluktsrom, vil studenter stå i en særlig sårbar situasjon.

- NSO støtter forslaget om å skille vernegrad av tilfluktsrom i to kategorier. Det kan gjøre det lettere i UH-sektoren å skille behov og ressursbruken ved etablering eller vedlikehold.
- NSO støtter forslaget om plikt for kommuner i sentraliseringsklasse 1 og 2 og i utsatte kommuner.
- NSO støtter forslaget om at utsatte kommuner gis anledning til å utpeke og eventuelt rekvirere bygg og anlegg. Ved rekvirering av større bygningsmasser i høyere utdanning, må det være planlagte avbøtende tiltak for studentene, dersom konsekvensen rammer studiegjennomføringen eller studentvelferden over tid.
- NSO støtter forslaget om at ansvarlig departement (herunder Kunnskapsdepartementet) vurderer hvilke virksomheter som skal utpekes som kritiske og stedsbundne. Dette arbeidet må gjøres i samråd med hele UH-sektoren.

Norsk studentorganisasjon

- NSO støtter at det kommer nye nasjonale avklaringer for nybygg. I fremtidige utviklingsplaner av campus, skal studenter inkluderes i diskusjoner før, under og etter etablering av nye tilfluktssteder. Dette gjelder særlig for private tilfluktsrom, da disse er ment til å særlig beskytte studenter og ansatte.
- Det må stilles krav om plan for tilstrekkelig informasjonsspredning i kommunenes tiltaksplaner slik at studenter er tilstrekkelig opplyst om plassering av tilfluktsrom i kommunene de oppholder seg i.